

bestaaende af Biskopperne, da lyder dens Forslag: „Landets Biskopper skulle danne et Kirkeaad, maaskee i Forening med enkelte af Regjeringen eller ved Landemoderne tilforordnede Medlemmer“.

Det var altsaa den Rolle, som selv Minoriteten i Kirkecommissionen tiltænkte Landemoderne: alene som Valgcorporation, ingenlunde som Medlem i den kirkelige Organisation. Jeg maa ogsaa tilstaae, at Landemoderne, selv i den udvidede Skikkelse, forekomme mig at ville staae ganske besynderligt i en kirkelig Organisation, som den er paataent og, saavidt jeg har forstaaet, ogsaa af den høitærede Minister paataent. Det er dog den første Fordring til enhver Organisation, at der skal gaae een Grundtanke derigennem, at de forskjellige Led skulle nogentunde være af eens Støbning; men hvorledes ville Landemoderne, hvor Biskopper og Provster udgjorde den egentlige, uroffelige Stamme, staae til Menighedsraadene paa den ene Side og til Kirkeaadet paa den anden Side, som fremgaaede ved frie Valg? Heller ikke kan jeg tilbageholde den Bemærkning, at, saa aldeles stemt, som jeg er derfor, at der tilkommer Biskopperne en Plads i Kirkeaadet, saa vilde jeg — og vist Mange med mig — finde Betænknelighed ved, naar de samme Mand, som ere selvsfrevne Medlemmer af det overordnede Raad, tillige skulle være Præsidenter i det underordnede Raad. Naar her Sagerne efter den høitærede Ministers Øtringer først skulle forberedes for at forelægges Kirkeaadet, troer jeg, at der vilde blive indrømmet Biskopperne en ikke tilbørlig Indflydelse.

Jeg kan iøvrigt ikke nægte, at, naar den høitærede Minister udtaler sig om dette Anliggende, da holder jeg mig helst til de oftere gjenkommende Udtalelser af hans usforandrede Overbeviisning om det, der er Hovedpunktet i Forslaget. Han har ogsaa (S. 1135) erklæret den her foreslaaede Sammensætning for ikke alene „fuldkommen velbegrundet“, men ogsaa for „den eneste i Tiden varige og betryggende“. Men det maa være mig tilladt at yttre et Duffe om, at vi ikke blot havde Ministerens Udtalelse af hans personlige Overbeviisning, men at vi havde en ligesaa klar

Udtalelse angaaende den levende Regjerings-Tanke med Hensyn til Sværfsættelsen af Grundlovens § 80. Jeg troer, at der om den herfter ikke liden Uvisshed og Tvivl, og jeg troer, at, dersom denne Regjerings-Tanke var bleven udtalt bestemt og klart, da vilde Tingene nu staae ganske anderledes, end de staae. Jeg troer, at, naar saaledes Landemoderne — for atter at komme tilbage til dem — have i det Hele erklæret sig veltilfredse med Tingenes nærværende Stilling, saa er det, fordi de gaae ud fra den Forudsætning, at Ministeriet begrundet den af Landemoderne foreslaaede Udvikelse, saaledes at Kirkeforfatningen skulde i dem have sit Udgangspunkt. Jeg finder mig hert bestyrket ved en Øtring af det viborgske Landemode, som er meddeelt i Landemodsacterne: „De rette Veie“, hedder det her, „ad hvilke Folketirkens Udvikling til en sund og fuldstændig Repræsentation maa deels forberedes deels oppebies, har, efter Landemodets Formening, Ministeriet selv anvist derved, at det for det Første har anbefalet, men ikke paabudet en almindelig Indførelse af Menighedsraad, og for det Andet har betegnet Landemoderne som Kirkens eneste for Tiden bestaaende Organer, indhentet disses Betænkninger i kirkelige Sager og begunstiget deres videre Udvikling“. Jeg troer, at navnlig Rigsdagen er berettiget til at vente en bestemt Udtalelse af denne Regjeringens Tanke, af den Retning, i hvilken det er Regjeringens Agt at bringe Grundlovens § 80 til Udførelse; og ikke mindre troer jeg, at Rigsdagen og hvert af dens Thing maa være opfordret til at udtale sig om, i hvilken Retning de antage, at Grundlovens § 80 bør skee Udførelse og iværksættes. Det er netop en saadan Udtalelse, der vil være Leilighed til at afgive ved Afstemning over det foreliggende Lovforslag.

Kirke- og Underviisningsministeren: Det er maaskee tilstrækkeligt fra min Side med Hensyn til de Øtringer, der nu ere fremkomne fra den ærede Ordforer, uden at gaae ind paa de første Bemærkninger, der fra hans Side fremkom, mod hvilke jeg forøvrigt